

R O M Â N I A
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIA PENALĂ

Dosar nr./1/2019

Î N C H E I E R E

Ședința publică din data de 8 septembrie 2021

Pe rol soluționarea cauzei penale privind pe următorii inculpați, trimiși în judecată prin rechizitoriul nr./P/2018 din data de 12 iulie 2019 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția pentru investigarea infracțiunilor din justiție:

I. A.

- pentru infracțiunea de *participație improprie la inducerea în eroare a organelor judiciare* prev. de art. 52 alin. (3) Cod penal rap. la art. 268 alin. (2) Cod penal;

- pentru infracțiunea de *complicitate la represiune nedreaptă* prev. de art. 48 Cod penal rap. la art. 283 alin. (1) Cod penal;

- pentru infracțiunea de *instigare în formă continuată la comiterea fără vinovăție sub forma participației improprii a infracțiunii de fals în înscrisuri sub semnătură privată* prev. de art. 52 alin. (3) Cod penal în referire la art. 47 Cod penal raportat la art. 322 alin. (1) Cod penal, în condițiile art. 35 alin. (1) Cod penal, **totul cu aplicarea art.38 alin.(1) Cod penal;**

II. B.

- pentru infracțiunea de *participație improprie la inducerea în eroare a organelor judiciare* prev. de art. 52 alin.(3) Cod penal raportat la art. 268 alin. (2) Cod penal;

- pentru infracțiunea de *represiune nedreaptă* prev. de art. 283 alin. (1) Cod penal;

- pentru infracțiunea de *cercetare abuzivă* prevăzută de art. 280 alin. (2) Cod penal;

- pentru infracțiunea de *instigare în formă continuată la comiterea fără vinovăție sub forma participației improprii a infracțiunii de fals în înscrisuri sub semnătură privată* prev. de art. 52 alin.(3) Cod penal în referire la art.47 Cod penal rap. la art. 322 alin. (1) Cod penal, în condițiile art. 35 alin. (1) Cod penal, **totul cu aplicarea art.38 alin.(1) Cod penal.**

La apelul nominal, făcut în ședință publică, a răspuns **inculpatul A.**, asistat de apărător desemnat din oficiu, avocat C., în baza delegației pentru asistență juridică obligatorie atașată la dosarul cauzei, și **inculpatul B.**, asistat de apărător ales, avocat D., în baza împuternicirii avocațiale atașate la dosarul cauzei, lipsă fiind **partea civilă E.**, reprezentată de apărători aleși, avocat F. și avocat G., în baza împuternicirii avocațiale atașate la dosarul cauzei.

Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către magistratul asistent care a învederat că la data de 26 august 2021 partea civilă E., prin intermediul apărătorului ales, a depus la dosarul cauzei note scrise cu privire la excepția nulității rechizitoriului și a actelor de urmărire penală efectuate în cauză de către Secția pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție.

De asemenea, ca urmare a dispozițiilor cuprinse în încheierea de ședință din data de 18 iunie 2021, prezentul termen de judecată s-a acordat în vederea pronunțării asupra cererii formulate de apărătorul ales al inculpatului B., însușite și de către inculpatul A., prin care s-a invocat excepția nulității absolute a rechizitoriului și a actelor de urmărire penală efectuate în cauză de către Secția pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție, raportat și la Decizia nr.390 din 8 iunie 2021 a Curții Constituționale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.612 la data de 22 iunie 2021.

În continuare, din dispoziția completului de judecată, magistratul asistent a dat citire motivelor pentru care Înalta Curte, în majoritate, a apreciat că este neîntemeiată excepția invocată, motive ce se vor regăsi în considerentele încheierii pronunțate la acest termen de judecată, alături de motivarea opiniei separate.

ÎNALTA CURTE

Asupra cererii formulate de apărătorul ales al inculpatului B. privind excepția nulității absolute a rechizitoriului și a actelor de urmărire penală efectuate în cauză de către Secția pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție

În opinie majoritară, urmează a respinge excepția nulității absolute a rechizitoriului și a actelor de urmărire penală efectuate în cauză de către Secția pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție invocată de apărătorul ales al inculpatului B., însușită și de către inculpatul A..

1. Drept urmare, asupra excepției privind nulitatea absolută a rechizitoriului și a actelor de urmărire penală efectuate în cauză de S.I.I.J., invocată de inculpatul B., însușită și de inculpatul A., Înalta Curte constată că, în baza Hotărârii C.J.U.E, din 18 mai 2021 nu poate fi reținută și constatată pretinsa necompetență a organului de urmărire penală în instrumentarea cauzei de față.

2. Se reține astfel că prin Hotărârea C.J.U.E mai sus evocată s-a stabilit, între altele, că art.2 și art.19 alin. (1) al doilea paragraf T.U.E, precum și Decizia 2006/928 trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări naționale care prevede înființarea în cadrul Ministerului Public a unei secții specializate care are competența exclusivă de a ancheta infracțiunile săvârșite de judecători și de procurori fără ca înființarea unei astfel de secții să fie justificată de imperative obiective și verificabile legate de buna administrare a justiției și să fie însoțită de garanții specifice care să permită, pe de o parte, să se înlătore orice risc ca această secție să fie folosită ca instrument de control politic al activității respectivilor judecători și procurori susceptibil să aducă atingere independenței acestora și, pe de altă parte, să se asigure că respectiva

competență poate fi exercitată în privința acestora din urmă cu respectarea deplină a cerințelor care decurg din art.47 și 48 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. [...]

Deopotrivă, se reține, că prin aceeași hotărâre a C.J.U.E, s-a stabilit că principiul supremației dreptului Uniunii trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări de rang constituțional a unui stat membru, astfel cum este interpretată de instanța constituțională a acestuia, potrivit căreia o instanță inferioară nu este autorizată să lase neaplicată din oficiu o dispoziție națională care intră în domeniul de aplicare al Deciziei 2006/928 și pe care o consideră, în lumina unei hotărâri a Curții, ca fiind contrară acestei decizii sau art.19 alin. (1) al doilea paragraf T.U.E.

Având în vedere aspectele asupra cărora C.J.U.E s-a pronunțat prin hotărârea precitată, aspecte care decurg din dreptul Uniunii și, în special, din valoarea statului de drept prevăzută la art.2 din T.U.E, Curtea Constituțională a României a analizat, potrivit competenței sale, în ce măsură principiul statului de drept, care are consacrare expresă în dreptul național, în art.1 alin. (3) din Constituția României, este afectat prin reglementările care guvernează S.I.I.J.

Prin decizia nr.390/08.06.2021 Curtea Constituțională a constatat că reglementarea națională care guvernează înființarea S.I.I.J respectă prevederile constituționale cuprinse în art.1 alin.(3) referitoare la statul de drept și în art.21 alin. (1) și (3) referitoare la accesul liber la justiție, dreptul la un proces echitabil și soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil și implicit este în acord cu prevederile art.2 și ale art.19 alin. (1) din T.U.E, argumentele formulate în sprijinul concluziei exprimate regăsindu-se în paragrafele 56 - 76 ale deciziei.

La paragraful 80 din decizia nr.390, în examinarea aspectului referitor la interpretarea principiului „supremației dreptului Uniunii”, din perspectiva căruia CJUE stabilise că acesta se opune unei reglementări de rang constituțional a unui stat membru, astfel cum este interpretată de instanța constituțională a acestuia, potrivit căruia o instanță inferioară nu este autorizată să lase neaplicată din oficiu o dispoziție națională pe care o consideră contrară dreptului Uniunii, Curtea Constituțională a subliniat că „o instanță judecătorească are abilitatea să analizeze conformitatea unei dispoziții „din legile interne”, deci aparținând dreptului intern cu dispozițiile de drept european prin prisma art.148 din Constituție și, în cazul în care constată contrarietatea, **are competența să aplice cu prioritate dispozițiile de drept al Uniunii în litigiile ce antamează drepturile subiective ale cetățenilor. În toate cazurile, Curtea constată că, prin noțiunile de "legi interne" și "drept intern", Constituția are în vedere exclusiv legislația infraconstituțională, Legea fundamentală prezervându-și poziția ierarhic superioară în virtutea art. 11 alin. (3). Așa fiind, atunci când stabilește că "prevederile tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, precum și celelalte reglementări comunitare cu caracter obligatoriu au prioritate față de dispozițiile contrare din legile interne", art. 148 din Constituție nu atribuie dreptului Uniunii prioritate de aplicare față de Constituția României, astfel că o instanța națională nu are abilitatea de a analiza conformitatea unei dispoziții din dreptul intern, constatate ca fiind constituționale prin prisma**

art. 148 din Constituție, cu dispozițiile de drept european. Sistemul dreptului românesc este format din totalitatea normelor juridice adoptate de către statul român și care trebuie să fie în consonanță cu principiul supremației Constituției și principiul legalității, care sunt de esența cerințelor statului de drept, principii înscrise în art. 1 alin. (5) din Constituție, potrivit căruia "În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie", unica autoritate legiuitoare a țării fiind Parlamentul, având în vedere că statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor - legislativă, executivă și judecătorească - în cadrul democrației constituționale. Democrația constituțională, într-un stat de drept, nu este însă o abstracție, ci este o realitate a unui sistem în cadrul căruia supremația Constituției limitează suveranitatea legiuitorului, care în procesul de creare a normelor juridice și de adoptare a unor acte normative trebuie să țină cont de o serie de principii de rang constituțional (a se vedea Decizia nr. 104 din 6 martie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 446 din 29 mai 2018, paragraful 73).

De asemenea, reține Înalta Curte ca fiind deosebit de relevant în cauză paragraful 84 din decizia nr.390 unde se menționează că „**C.J.U.E., declarând caracterul obligatoriu al Deciziei 2006/928, a limitat efectele acesteia dintr-o dublă perspectivă:** pe de o parte, a stabilit că obligațiile ce rezultă din decizie cad în sarcina autorităților române competente să colaboreze instituțional cu Comisia Europeană (paragraful 177 din hotărâre), deci în sarcina instituțiilor politice, Parlamentul și Guvernul României, și, pe de altă parte, că obligațiile se exercită în temeiul principiului colaborării loiale, prevăzut de art. 4 din TUE. **Din ambele perspective, obligațiile nu pot incumba instanțelor de judecată, organe ale statului care nu sunt abilitate să colaboreze cu o instituție politică a Uniunii Europene.**”

În continuare, instanța de contencios constituțional a arătat că, în aplicarea Hotărârii C.J.U.E din 18 mai 2021, „judecătorul național nu poate fi pus în situația de a decide aplicarea priorității a unei recomandări în detrimentul legislației naționale întrucât rapoartele M.C.V. nu normează, deci, nu sunt susceptibile de a intra într-un conflict cu legislația internă. Această concluzie se impune cu atât mai mult în ipoteza în care legislația națională a fost declarată conformă Constituției de către instanța constituțională națională prin prisma dispozițiilor art.148 din Constituție.” (paragraful 85), concluzie întărită și de necesitatea respectării principiului securității juridice, care ar fi încălcat în măsura în care unele instanțe ar lăsa neaplicate din oficiu dispoziții naționale pe care le consideră ca fiind contrare dreptului european, în vreme ce altele ar aplica aceleași reglementări naționale considerându-le conforme dreptului european, standardul de previzibilitate al normei fiind puternic afectat.

În raport de cele arătate, Înalta Curte reține că aspectele constatate și analizate prin Hotărârea C.J.U.E din 18 mai 2021 nu creează obligații în sarcina instanțelor de judecată, alte organe ale statului fiind abilitate să colaboreze cu o instituție politică a Uniunii Europene pentru realizarea obiectivelor de referință enunțate în anexa la Decizia nr. 2006/928, iar neкомпетенța materială a organului de urmărire penală nu poate fi constatată în raport de existența în

fondul activ al legislației a unor norme care stabilesc tocmai competența respectivului organ de urmărire penală.

Cu alte cuvinte, necompetența organului judiciar nu poate fi declarată pe baza competenței stabilite prin lege.

Pe fondul cauzei

În vederea continuării administrării probatoriului încuviințat,

DISPUNE

Amână judecarea cauzei și acordă termen la data de 1 octombrie 2021, ora 10:00, Sala Secției Penale, pentru când se citează

În ceea ce privește cererea formulată de apărătorul ales al inculpatului B., privind excepția nulității absolute a rechizitoriului și a actelor de urmărire penală efectuate în cauză de către Secția pentru Investigarea Infrațiunilor din Justiție:

Cu majoritate,

Respinge excepția nulității absolute a rechizitoriului și a actelor de urmărire penală efectuate în cauză de către Secția pentru Investigarea Infrațiunilor din Justiție, invocată de apărătorul ales al inculpatului B., însușită și de către inculpatul A..

Pronunțată în ședință publică, azi, 8 septembrie 2021.

Opinie separată, în sensul prorogării pronunțării asupra excepției invocate până la pronunțarea pe fondul acțiunii penale, având în vedere că în prezent este în derulare cercetarea judecătorească, iar orice chestiune în această etapă procesuală se soluționează conform art.396 Cod procedură penală.